Wi Erich then fiortende medh Gudz nåde Swerigis Göthis och Wendis etc. Konung ...

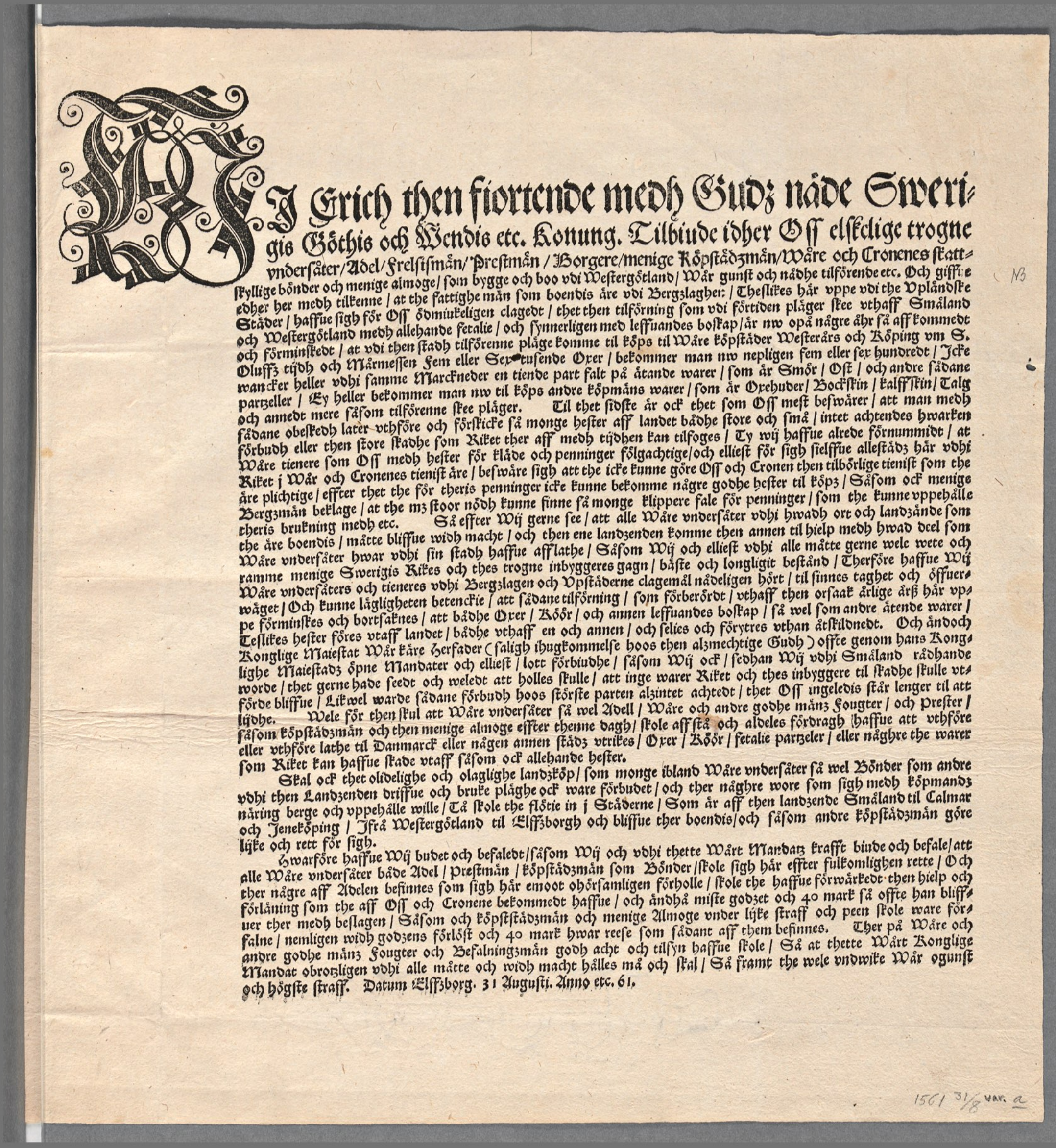

WJ Erich then fiortende medh Gudz nåde Swerigis Göthis och Wendis etc. Konung. Tilbiude idher Oss elskelige trogne undersåter/Adel/Frelsismän/Prestmän/Borgere/menige Köpstädzmän/Wåre och Cronenes skattskyllige bönder och menige almoge/ som bygge och boo vdi Westergötland/ Wår gunst och nådhe tilförende etc. Och giffue edher her medh tilkenne / at the fattighe män som boendis äre vdi Bergzlagher / Theslikes här vppe vdi the Vplåndske Städer / haffue sigh för Oss ödmiukeligen clagedt / thet then tilförning som vdi förtiden pläger skee vthaff Småland och Westergötland medh allehande fetalie / och synnerligen med leffuandes boskap / är nw opå någre åhr så aff kommedt och förminskedt / at vdi then stadh tilförenne pläge komme til köps til Wåre köpstäder Westerårs och Köping vm S. Oluffz tijdh och Mårmessen Fem eller Sex tusende Oxer / bekommer man nw nepligen fem eller sex hundredt / Icke wancker heller vdhi samme Marckneder en tiende part falt på åtande warer / som är Smör / Ost / och andre sådane partzeller / Ey heller bekommer man nw til köps andre köpmåns warer / som är Oxehuder / Bockskin / kalffskin / Talg och annedt mere såsom tilförenne skee pläger. Til thet sidste är ock thet som Oss mest beswärer / att man medh sådane obeskedh later vthföre och förskicke så monge hester aff landet bådhe store och små / intet achtendes hwarken förbudh eller then store skadhe som Riket ther aff medh tijdhen kan tilfoges / Ty wij haffue alrede förnummidt / at Wåre tienere som Oss medh hester för kläde och penninger följachtige/och elliest för sigh sielffue allestädz här vdhi Riket j Wår och Cronenes tienist äre / beswäre sigh att the icke kunne göre Oss och Cronen then tilbörlige tienist som the äre plichtige / effter thet the för theris penninger icke kunne bekomme någre godhe hester til köpz / Såsom ock menige Bergzmän beklage / at the mz stoor nödh kunne finne så monge klippere fale för penninger / som the kunne vppehålle theris brukning medh etc. Så effter Wij gerne see / att alle Wåre vndersåter vdhi hwadh ort och landzände som the äre boendis / måtte bliffue widh macht / och then ene landzenden komme then annen til hielp medh hwad deel som Wåre vndersåter hwar vdhi sin stadh haffue afflathe / Såsom Wij och elliest vdhi alle måtte gerne wele wete och ramme menige Swerigis Rikes och thes trogne inbyggeres gagn / båste och longligit bestånd / Therföre haffue Wij Wåre vndersåters och tieneres vdhi Bergzlagen och Vpstäderne clagemål nådeligen hört / til sinnes taghet och öffuerwäget / Och kunne lågligheten betenckie / att sådane tilförning / som förberördt / vthaff then orsaak årlige årß här vppe förminskes och bortsaknes / att bådhe Oxer / Röör / och annen leffuandes boskap / så wel som andre åtende warer / Teslikes hester föres vtaff landet / bådhe vthaff en och annen / och selies och förytres vthan åtskildnedt. Och ändoch Konglige Maiestat Wår käre Herfader (saligh ihugkommelse hoos then alzmechtige Gudh) offte genom hans Konglighe Maiestadz öpne Mandater och elliest / lott förbiudhe / såsom Wij ock / sedhan Wij vdhi Småland rådhande worde / thet gerne hade seedt och weledt att holles skulle / att inge warer Riket och thes inbyggere til skadhe skulle vtförde bliffue / Likwel warde sådane förbudh hoos störste parten alzintet achtedt / thet Oss ingeledis står lenger til att lijdhe. Wele för then skul att Wåre vndersåter så wel Adell / Wåre och andre godhe månz Fougter / och Prester / såsom köpstädzmän och then menige almoge effter thenne dagh / skole affstå och aldeles fördragh haffue att vthföre eller vthföre lathe til Danmarck eller någen annen städz vtrikes / Oxer / Röör / fetalie partzeler / eller någhre the warer som Riket kan haffue skade vtaff såsom ock allehande hester.

Skal ock thet olideligh och olaglighe landzköp / som monge ibland Wåre vndersåter så wel Bönder som andre vdhi then Landzenden driffue och bruke plåghe ock ware förbudet / och ther någhre wore som sigh medh köpmandz näring berge och vppehålle wille / Tå skole the flötie in j Städerne / Som är aff then landzende Småland til Calmar och Jeneköping / Ifrå Westergötland til Elffzborgh och bliffue ther boendis / och såsom andre köpstädzmän göre lijke och rett för sigh.

Hwarföre haffue Wij budet och befaledt / såsom Wij och vdhi thette Wårt Mandatz krafft binde och befale / att alle Wåre vndersåter både Adel / Prestmän / köpstädzmän som Bönder / skole sigh här effter fulkomlighen rette / Och ther någre aff Adelen befinnes som sigh här emoot ohörsamligen förholle / skole the haffue förwårkedt then hielp och förlåning som the aff Oss och Cronene bekommedt haffue / och ändhå miste godzet och 40 mark så offte han bliffuer ther medh beslagen / Såsom och köpstädzmån och menige Almoge vnder lijke straff och peen skole ware förfalne / nemligen widh godzens förlöst och 40 mark hwar reese som sådant aff them befinnes. Ther på Wåre och andre godhe månz Fougter och Befalningzmån godh acht och tilsyn haffue skole / Så at thette Wårt Konglige Mandat obrotzligen vdhi alle måtte och widh macht hålles må och skal / Så framt the wele vndwike Wår ogunst och högste straff. Datum Elffzborg. 31 Augusti. Anno etc. 61.

1561 31/8 var. a

SOT // 82Aa 14/1 Ligg. Fol. F1700 Bland. / Kungl. förordningar -1599 / Exemplar A

Tillkomstår 1561

Digitaliserad år 2016

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

WJ Erich then fiortende medh Gudz nåde Sweri-
gis Göthis och Wendis etc. Konung. Tilbiude idher Oss elskelige trogne
vndersåter/Adel/Frelsismån/Prestmån / Borgere/menige Köpstådzmån/Wåre och Cronenes skatt-
skyllige bönder och menige almoge/ som bygge och boo vdi Westergötland/ Wår gunst och nådhe tilförende etc. Och giffue
edher her medh tilkenne / at the fattighe mån som boendis åre vdi Bergzlagher / Theslikes hår vppe vdi the Vplåndske
Ståder / haffue sigh för Oss ödmiukeligen clagedt / thet then tilförning som vdi förtiden plåger skee vthaff Småland
och Westergötland medh allehande fetalie / och synnerligen med leffuandes boskap / år nw opå några åhr så aff kommedt
och förminskedt / at vdi then stadh tilförenne plåge komme til köps til Wåre köpståder Westerårs och Köping vm S.
Oluffz tijdh och Mårmessen Fem eller Sex tusende Oxer / bekommer man nw nepligen fem eller sex hundredt / Icke
wancker heller vdhi samme Marckneder en tiende part falt på åtande warer / som år Smör / Ost / och andre sådane
partzeller / Ey heller bekommer man nw til köps andre köpmåns warer / som år Oxehuder / Bockskin / kalffskin / Talg
och annedt mere såsom tilförenne skee plåger. Til thet sidste år ock thet som Oss mest beswårer / att man medh
sådane obeskedh later vthföre och förskicke så monge hester aff landet bådhe store och små / intet achtendes hwarken
förbudh eller then store skadhe som Riket ther aff medh tijdhen kan tilfoges / Ty wij haffue alrede förnummidt / at
Wåre tienere som Oss medh hester för klåde och penninger fölgachtige/och elliest för sigh sielffue allestådz hår vdhi
Riket j Wår och Cronenes tienist åre / beswåre sigh att the icke kunne göre Oss och Cronen then tilbörlige tienist som the
åre plichtige / effter thet the för theris penninger icke kunne bekomme några godhe hester til köpz / Såsom ock menige
Bergzmån beklage / at the mz stoor nödh kunne finne så monge klippere fale för penninger / som the kunne vppehålle
theris brukning medh etc. Så effter Wij gerne see / att alle Wåre vndersåter vdhi hwadh ort och landzånde som
the åre boendis / måtte bliffue widh macht / och then ene landzenden komme then annen til hielp medh hwad deel som
Wåre vndersåter hwar vdhi sin stadh haffue afflathe / Såsom Wij och elliest vdhi alle måtte gerne wele wete och
ramme menige Swerigis Rikes och thes trogne inbyggeres gagn / båste och longligit bestånd / Therföre haffue Wij
Wåre vndersåters och tieneres vdhi Bergzlagen och Vpståderne clagemål nådeligen hört / til sinnes taghet och öffuer-
wåget / Och kunne lågligheten betenckie / att sådane tilförning / som förberördt / vthaff then orsaak årlige årß hår vp-
pe förminskes och bortsaknes / att bådhe Oxer / Köör / och annen leffuandes boskap / så wel som andre åtende warer /
Teslikes hester föres vtaff landet / bådhe vthaff en och annen / och selies och förytres vthan åtskildnedt. Och åndoch
Konglige Maiestat Wår kåre Herfader (saligh ihugkommelse hoos then alzmechtige Gudh) offte genom hans Kong-
lighe Maiestadz öpne Mandater och elliest / lott förbiudhe / såsom Wij ock / sedhan Wij vdhi Småland rådhande
worde / thet gerne hade seedt och weledt att holles skulle / att inge warer Riket och thes inbyggere til skadhe skulle vt-
förde bliffue / Likwel warde sådane förbudh hoos störste parten alzintet achtedt / thet Oss ingeledis står lenger til att
lijdhe. Wele för then skul att Wåre vndersåter så wel Adell / Wåre och andre godhe månz Fougter / och Prester /
såsom köpstådzmån och then menige almoge effter thenne dagh / skole aff stå och aldeles fördragh haffue att vthföre
eller vthföre lathe til Danmarck eller någen annen stådz vtrikes / Oxer / Köör / fetalie partzeler / eller någhre the warer
som Riket kan haffue skade vtaff såsom ock allehande hester.

Skal ock thet olidelighe och olaglighe landzköp / som monge ibland Wåre vndersåter så wel Bönder som andre
vdhi then Landzenden driffue och bruke plåghe ock ware förbudet / och ther någhre wore som sigh medh köpmandz
nåring berge och vppehålle wille / Tå skole the flötie in j Ståderne / Som år aff then landzende Småland til Calmar
och Jeneköping / Ifrå Westergötland til Elffzborgh och bliffue ther boendis/och såsom andre köpstådzmån göre
lijke och rett för sigh.

Hwarföre haffue Wij budet och befaledt / såsom Wij och vdhi thette Wårt Mandatz krafft biude och befale / att
alle Wåre vndersåter både Adel / Prestmån / köpstådzmån som Bönder / skole sigh hår effter fulkomlighen rette / Och
ther några aff Adelen befinnes som sigh hår emoot ohörsamligen förholle / skole the haffue förwårkedt then hielp och
förlåning som the aff Oss och Cronene bekommedt haffue / och åndhå miste godzet och 40 mark så offte han bliff-
uer ther medh beslagen / Såsom och köpststådzmån och menige Almoge vnder lijke straff och peen skole ware för-
falne / nemligen widh godzens förlöst och 40 mark hwar reese som sådant aff them befinnes. Ther på Wåre och
andre godhe månz Fougter och Befalningzmån godh acht och tilsyn haffue skole / Så at thette Wårt Konglige
Mandat obrotzligen vdhi alle måtte och widh macht hålles må och skal / Så framt the wele vndwike Wår ogunst
och högste straff. Datum Elffzborg. 31 Augusti. Anno etc. 61.

NB

1561 31/8 var. a

förbudh
om fästar spar Tör... och
andre victualiers utförsell
aff Riket
den 31 augusti 1561.

a